

สรุปผลการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันอังคารที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔

โดย สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

วันอังคารที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา เป็นประธานของที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) โดยมี พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง และนายสุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม

ก่อนเปิดการประชุม ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา ได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาปรึกษาหารือปัญหาที่เกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนหรือปัญหาอื่นใด ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๘ จำนวน ๗ คน เป็นเวลาพอสมควร

เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้เปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ สรุปผลการประชุมได้ดังนี้

(๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม (ไม่มี)

(๒) รับรองรายงานการประชุม (ไม่มี)

เรื่องด่วน จำนวน ๑ เรื่อง

- เลือกรรณการกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภา (ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๖)

(เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันจันทร์ที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔)

ผลการพิจารณา

ตามที่ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันจันทร์ที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้มีมติให้เลื่อนการพิจารณา และให้สมาชิกที่ประสงค์จะเสนอรายชื่อ บุคคลเพื่อเป็นกรรมการกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภา ทั้ง ๒ ประเภท คือ ประเภทสมาชิกวุฒิสภาที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันและประเภทบุคคลผู้เคยเป็นอดีตสมาชิกวุฒิสภา โดยให้เสนอรายชื่อต่อท่านเลขาธิการวุฒิสภาได้จนถึงเวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ของวันอังคารที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔ โดยรายชื่อของบุคคลผู้เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่จะเสนอนั้นจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่ถูกเสนอชื่อด้วย นั้น

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้รวบรวมรายชื่อบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อ ทั้ง ๒ ประเภทเสร็จเรียบร้อยแล้ว ปรากฏว่ามีสมาชิกวุฒิสภาที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน ได้รับการเสนอชื่อ จำนวน ๑๗ คน และบุคคลผู้เคยเป็นอดีตสมาชิกวุฒิสภา ได้รับการเสนอชื่อ จำนวน ๑๒ คน ที่ประชุมวุฒิสภาจึงต้องพิจารณาเลือกกรรมการกองทุนในสัดส่วนของวุฒิสภา ดังกล่าว ทั้ง ๒ ประเภท คือ กรรมการที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องเลือกจากจำนวน ๑๗ คน ให้เหลือ ๓ คน และกรรมการที่เป็นบุคคลผู้เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องเลือกจากจำนวน ๑๒ คน ให้เหลือ ๒ คน

โดยที่มาตรา ๑๒๐ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่าการออกเสียงลงคะแนนเลือก หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดให้กระทำการเป็นการลับเว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญ ดังนั้น การออกเสียงลงคะแนนเพื่อเลือกกรรมการกองทุนเพื่อผู้เป็นสมาชิกวุฒิสภา ทั้ง ๒ ส่วน นั้น จึงต้องกระทำการเป็นการลับ ซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับการเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงข้างมาก ๓ ลำดับแรก และบุคคลผู้เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับการเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงข้างมาก ๒ ลำดับแรกจะเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภา ในสัดส่วนของวุฒิสภา

ที่ประชุมวุฒิสภาได้ออกเสียงลงคะแนนลับโดยใช้บัตรออกเสียงลงคะแนนตา ข้อบังคับข้อ ๖๙ (๓) ปรากฏผล ดังนี้

กรรมการกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาในสัดส่วนของวุฒิสภาปัจจุบัน ผู้ได้คะแนนสูงสุด ๓ ลำดับแรก คือ

๑. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์
๒. พลเอก วัฒนา สรรพานิช
๓. นายจเด็จ อินสว่าง

กรรมการกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาในสัดส่วนของวุฒิสภาผู้เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภา ผู้ได้คะแนนสูงสุด ๒ ลำดับแรก คือ

๑. พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์
๒. นายประสาร มฤคพิทักษ์

จึงถือว่า ทั้ง ๕ ท่านได้รับการคัดเลือกจากวุฒิสภาเป็นกรรมการกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาในสัดส่วนของวุฒิสภา

- (๓) กระตุ้ถาม (ไม่มี)
- (๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว (ไม่มี)
- (๕) เรื่องที่ค้ำงพิจารณา

๕.๑ รายงานผลการดำเนินการตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการบริหาร
 หนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
 (ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘)
 (เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันอังคารที่ ๒๓
 กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณารายงานผลการดำเนินการตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้มีรองผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (นางจินดารัตน์ วิริยะทวีกุล) กับคณะ ได้เข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุมวุฒิสภา

จากนั้น คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง ซึ่งได้รับมอบหมายจากประธานวุฒิสภาให้พิจารณาศึกษารายงานดังกล่าว โดยรองประธานคณะกรรมการ (นายปิยพันธุ์ นิมมานเหมินท์) ได้แถลงผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า จากการพิจารณาศึกษารายงานผลการดำเนินการตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะฯ พบว่า รัฐบาลมีแนวทางการบริหารหนี้สาธารณะที่ชัดเจนและสามารถบริหารหนี้สาธารณะได้ตามกรอบการบริหารหนี้สาธารณะตามที่คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐประกาศกำหนดภายใต้พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยประเทศไทยมีสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๓ อยู่ภายใต้กรอบวินัยทางการคลัง คือ ไม่เกินร้อยละ ๖๐ ในส่วนการลงทุนของประเทศไทยผ่านการกู้เงินที่เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับการลงทุนของต่างประเทศพบว่ามีสัดส่วนไม่มากนัก ทั้งนี้ รัฐบาลควรกำกับดูแลการดำเนินโครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการอย่างใกล้ชิด และควรเร่งรัดติดตามโครงการที่ใช้เงินกู้ โดยเฉพาะโครงการตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ อีกทั้งควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการกู้เงินให้ประชาชนได้รับทราบเพื่อป้องกันความเข้าใจผิดจากข่าวปลอม นอกจากนี้จากรายงานของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะไม่ปรากฏการรายงานผลการวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์

หรือทิศทางการก่อกำเนิดของประเทศในอนาคต จึงควรมีการรายงานผลการวิเคราะห์ดังกล่าวควบคู่กับการรายงานผลของการกู้เงินและการค้าประกันที่กระทำในปีงบประมาณที่ล่วงมา ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการนำเสนอโนบายวางแผนการบริหารหนี้สาธารณะให้สอดคล้องกับความต้องการกู้เงินและบริหารหนี้ในอนาคต

ภายหลังจากที่คณะกรรมการได้แถลงผลการพิจารณาศึกษาแล้ว ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายเกี่ยวกับรายงานผลการดำเนินการตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยสมาชิกวุฒิสภาได้แสดงความคิดเห็น ตั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในประเด็นสำคัญต่าง ๆ สรุปได้ว่า จากสถานการณ์โควิด - ๑๙ มีการก่อหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้น รัฐบาลควรต้องบริหารหนี้สาธารณะให้อยู่ภายใต้กรอบวินัยทางการคลังตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ คือ ไม่เกินร้อยละ ๖๐ โดยหากมีความจำเป็นอาจต้องมีการยืดหยุ่น ทั้งนี้ ควรมีการประเมินสถานการณ์ล่วงหน้า หากเกิดสถานการณ์ที่ไม่สามารถบริหารให้ไม่เกินร้อยละ ๖๐ รัฐบาลจะมีแนวทางการดำเนินการอย่างไร เพื่อให้การบริหารการคลังภาครัฐดำเนินต่อไปได้และอยู่ภายใต้กรอบวินัยทางการคลัง โดยยังให้ระบบเศรษฐกิจมหภาคดำเนินไปได้ด้วยความเรียบร้อย ในส่วนการบริหารงบประมาณในปีต่อไป รัฐบาลควรมีการบริหารสภาพคล่องให้มีจำนวนเงินที่เหมาะสมกับความจำเป็นในการดำเนินงานและการบริหารเงินกู้ระยะยาว และควรพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน กล่าวคือ ความสามารถในการจัดเก็บรายได้ประเภทต่าง ๆ ความเป็นไปได้ของอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ความสามารถในการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย และความคุ้มค่าต่อระบบเศรษฐกิจและประชาชน นอกจากนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดรายจ่ายประจำ และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ให้สูงขึ้น รัฐบาลควรพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวเนื่องอย่างรอบคอบ เพื่อไม่ให้ต้องมีการจัดทำงบประมาณขาดดุลงบประมาณอย่างต่อเนื่องซึ่งจะเป็นผลกระทบต่อความยั่งยืนทางการคลังในอนาคต

จากนั้น รองผู้อำนวยการ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (นางจินดารัตน์ วิริยะทวีกุล) ได้ตอบชี้แจง สรุปได้ว่า สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจะนำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการเศรษฐกิจการเงิน และการคลัง ไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป และขอรับข้อสังเกตของสมาชิกในประเด็นการประเมินสถานการณ์ล่วงหน้าในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจจากสถานการณ์โควิดในขณะนี้ไปหาแนวทางการบริหารหนี้สาธารณะให้เป็นไปตามกรอบวินัยการเงินการคลังต่อไป นอกจากนี้ ในการกู้เงินเพื่อขาดดุลได้นำไปดำเนินการเพื่อการลงทุนร้อยละ ๒๐ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีมาโดยตลอด สำหรับการชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดให้กระทรวงการคลังตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชำระคืนต้นเงินกู้และดอกเบี้ย ประกอบกับตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐได้กำหนดสัดส่วนการตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชำระหนี้ของภาครัฐ โดยสัดส่วนการชำระคืนต้นเงินกู้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒.๕

แต่ไม่เกินร้อยละ ๔ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อให้เป็นการรักษาวินัยทางการเงินอย่างเคร่งครัด ให้มีวินัยในการชำระหนี้เงินต้น ในส่วนงบประมาณเพื่อการชำระดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมจะต้อง งบประมาณการภาระที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในแต่ละปี

ที่ประชุมพิจารณารับทราบ

๕.๒ รายงานประจำปี ๒๕๖๒ ของบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย
(ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชกำหนดบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๔๐)
 (เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันอังคารที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณารายงานประจำปี ๒๕๖๒ ของบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย ของที่ประชุมวุฒิสภา ผู้อำนวยการฝ่ายติดตามหนี้และบริหารสินเชื่อ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (อดีตรักษาการผู้จัดการบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย ปี ๒๕๖๓) (นายกรพล ชินพัฒน์) กับคณะ ได้เข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุมวุฒิสภา

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลังซึ่งประธานวุฒิสภามอบหมายให้พิจารณาศึกษารายงานดังกล่าว โดยรองประธาน คณะกรรมการ (นายลักษณ์ วจนานวัช) ได้แถลงผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย (บตท.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชกำหนดบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๔๐ ภายหลังการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นช่วงที่สถาบันการเงินส่วนใหญ่ประสบปัญหา ขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรง ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ของประเทศประสบภาวะซบเซาการจัดตั้ง บตท. มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย ด้วยการนำหลักการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ มาใช้เพื่อให้สามารถระดมทุนสำหรับขยายสินเชื่อที่อยู่อาศัยได้มากเพียงพอ และในวงกว้าง เพื่อสร้าง เสถียรภาพด้านสินเชื่อที่อยู่อาศัยในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ แต่เนื่องจากสถานการณ์ในปัจจุบันมีสภาพคล่องด้านอสังหาริมทรัพย์และการดำเนินกิจการตลาดรอง ที่อยู่อาศัยอย่างเพียงพอจึงไม่จำเป็นต้องมี บตท. เพื่อแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ไว้เป็นการเฉพาะ สมควรยุบเลิก บตท. แล้วควบรวมกับธนาคารอาคารสงเคราะห์ ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติยุบเลิก บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งมีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๓ จากการพิจารณารายงานประจำปี ๒๕๖๒ ของบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยพบว่า การดำเนินงาน

ของ บตท. ในปี ๒๕๖๒ เป็นการดำเนินงานโดยไม่มีการขยายธุรกรรมจากการซื้อสินเชื่อที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด แต่ยังคงรักษาผลประกอบการไว้ได้โดยมีกำไรสุทธิ ๗๔ ล้านบาท จากการลดลงของการสำรองหนี้สงสัยจะสูญและนำไปรับรู้เป็นรายได้จากการดำเนินงาน มีการบริหารจัดการสภาพคล่องส่วนเกินที่ไม่ได้นำไปซื้อสินเชื่อเพิ่ม โดยการนำไปฝากไว้กับธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อหาผลประโยชน์นอกจากการดำเนินงานตามภารกิจของ บตท. แล้ว ในปี ๒๕๖๒ บตท. ยังได้มีการจัดเตรียมความพร้อมและจัดทำแผนควบรวมกิจการ บตท. เข้าเป็นส่วนหนึ่งของธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) ตามพระราชบัญญัติยุบเลิกบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งการควบรวมกิจการของ บตท. เข้ากับ ธอส. ดังกล่าวมีผลการดำเนินการที่เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนสามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่นและเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เช่น มีการปรับโครงสร้างองค์กรรองรับพนักงาน บตท. มีการรับโอนพนักงาน บตท. มาเป็นพนักงาน ธอส. จำนวน ๗๗ คน โดยได้ลงนามในสัญญาจ้างครบถ้วนแล้ว มีการรับโอนลูกจ้าง บตท. เป็นลูกจ้าง ธอส. นอกจากนี้รายงานประจำปีดังกล่าวได้แสดงฐานะทางการเงินรวมของ บตท. ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ ผลการดำเนินงานรวมและผลการดำเนินงานเฉพาะของบริษัท กระแสเงินสดรวมและกระแสเงินสดเฉพาะบริษัท ซึ่งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบแล้วถูกต้องตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินแล้ว

จากนั้น ผู้อำนวยการฝ่ายติดตามหนี้และบริหารสินเชื่อ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (นายกรพล ชินพัฒน์) ได้ตอบชี้แจง สรุปได้ว่า ผลการดำเนินการของ บตท. ในปี ๒๕๖๒ ได้ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงการคลัง ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติแล้ว โดยไม่มีการจัดซื้อสินเชื่อเพิ่ม เน้นการบริหารจัดการภายในองค์กร มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหา NPL ให้ลดลง ปรับปรุงกระบวนการขออนุมัติลูกค้าเพื่อรักษาลูกค้าชั้นดีและเพิ่มความสะดวกและความรวดเร็วในการให้บริการ มุ่งเน้นการบริหารจัดการต้นทุนทางการเงิน รวมถึงสามารถดำเนินการควบรวมกิจการ บตท. เข้าเป็นส่วนหนึ่งกับ ธอส. ได้ภายในระยะเวลา ๒๗๐ วัน ตามกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนด และพนักงานของ บตท. ได้เข้าปฏิบัติงานใน ธอส. เรียบร้อยแล้ว

ที่ประชุมพิจารณารับทราบ

๕.๓ รายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ประจำปี ๒๕๖๒
(ตามมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒)
 (เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๓๐
 สิงหาคม ๒๕๖๔)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณารายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง (นายอดิโชค ผลดี) กับคณะ ได้เข้าร่วมชี้แจง ต่อที่ประชุมวุฒิสภา

จากนั้น คณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและการตำรวจ ซึ่งได้รับ มอบหมายจากประธานคณะกรรมาธิการให้พิจารณาศึกษารายงานดังกล่าว โดยประธานที่ปรึกษา คณะกรรมาธิการ (พลเอก ไพโรจน์ พานิชสมัย) ได้แถลงผลการพิจารณาต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า

๑. ศาลปกครองควรบริหารจัดการคดีที่ค้างพิจารณาเพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ ศาลปกครอง ๒๐ ปี ที่อำนวยความสะดวกทางปกครองด้วยความเป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย เพื่อสร้าง ธรรมาภิบาลในสังคมและเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ และเป็นไปตามพันธกิจ พิพากษาคดีและบังคับคดี ด้วยความถูกต้อง เป็นธรรม รวดเร็ว และเกิดสัมฤทธิ์ผล ทุกภาคส่วนในสังคมเข้าถึงการอำนวยความสะดวก ยุติธรรมทางปกครองได้โดยง่ายและทั่วถึง จากรายงานผลการดำเนินงานด้านการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองที่ปรากฏในรายงานที่ศาลปกครองนำเสนอพบว่ามีปริมาณคดีที่ค้างพิจารณาจำนวนมาก ศาลปกครองควรดำเนินการบริหารจัดการคดีให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พัฒนา และปรับปรุงระบบและกระบวนการพิจารณาคดีปกครอง ระบบการบริหารจัดการคดี และเร่งรัดการพิจารณาคดีที่ค้างให้เสร็จโดยเร็ว โดยอาจแยกประเภทคดีที่ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อนออกจากคดีที่ยุ่งยาก หรือต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณา ซึ่งอาจทำให้ลดปริมาณคดีที่ค้างพิจารณาได้

๒. ศาลปกครองควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมทาง ปกครองให้พัฒนาไปสู่ศาลปกครองอัจฉริยะตามยุทธศาสตร์ศาลปกครอง โดยพัฒนาระบบเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการคดี ปรับปรุงห้องไต่สวน/ ห้องพิจารณาคดีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Courtrooms) พัฒนาระบบการรับฟังอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) ให้บริการระบบงานคดีปกครอง อิเล็กทรอนิกส์เพื่อประชาชน (e-Litigation portal) ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์กับภาครัฐและประชาชน

๓. นโยบายและทิศทางการดำเนินงานของศาลปกครองในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ด้านการพัฒนาการอำนวยความสะดวกทางปกครองให้เป็นมาตรฐาน มุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้รับบริการ การส่งเสริมการระงับข้อพิพาทโดยการไกล่เกลี่ย

ข้อพิพาทในคดีปกครอง ยังไม่ชัดเจนว่าจะดำเนินการอย่างไร มีการปฏิบัติ และขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวอย่างไร ซึ่งในรายงานปรากฏเรื่องการปรับปรุงการบริหารจัดการคดีให้เป็นไปโดยเร็วและมีประสิทธิภาพ กำหนดให้เร่งรัดและผลักดันให้มีการนำการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและการดำเนินกระบวนการพิจารณา โดยเร่งด่วนมาปรับใช้ในการดำเนินคดีของศาลปกครองให้กว้างขวางและครอบคลุม ยังไม่ปรากฏว่ามีการเร่งรัดผลักดันโดยใช้กลไกใด และต้องมีการแก้ไขกฎหมายหรือไม่

๔. ศาลปกครองควรพิจารณาทบทวน ปรับปรุง แก้ไข กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกฎระเบียบ คำสั่ง ประกาศ ของศาลปกครองให้มีความเหมาะสมกับบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อแก้ปัญหาการบริหารจัดการคดี และจากการที่ศาลปกครองได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยมีหลักการให้คณะกรรมการบริหารศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ออกระเบียบเกี่ยวกับการกำหนดเบี้ยประชุมสำหรับข้าราชการตุลาการศาลปกครองซึ่งเข้าร่วมการประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จึงมีข้อสังเกตว่าจะมีแนวทางอย่างไรในการนำผลจากการประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมาเป็นแนวทางเกี่ยวกับการบริหารจัดการคดีปกครอง และควรเร่งรัดพิจารณาคดีที่ค้าง โดยการพิจารณาคดีนอกเวลาราชการและมีระเบียบกำหนดค่าตอบแทนตามข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... วุฒิสภา

๕. ในการเสนอรายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ที่ต้องเสนอต่อวุฒิสภา อาจพิจารณากำหนดหัวข้อการประเมินผลสัมฤทธิ์จากการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมสำหรับข้าราชการตุลาการศาลปกครองซึ่งเข้าร่วมการประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดด้วยตามข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... วุฒิสภา การเนื่องจากการประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเกี่ยวข้องกับการวางหลักกฎหมายและแนวทางปฏิบัติราชการที่ดี เป็นประโยชน์แก่หน่วยงานทางปกครองและประชาชนทั่วไป

๖. สำนักงานศาลปกครองอาจพิจารณาดำเนินการปรับแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานศาลปกครองระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และสาระสำคัญของแนวทางการพัฒนาในแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ และสาระสำคัญตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ฉบับปรับปรุง) โดยเร่งรัดการดำเนินการในเรื่องการบริหารจัดการคดี โดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาระบบสืบค้นข้อมูลผ่านทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ จะทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบขั้นตอนในคดีตามแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ฉบับปรับปรุง) โดยอาจเสนอของบประมาณเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดังกล่าวให้เป็นรูปธรรมต่อไป

ภายหลังที่คณะกรรมการธิการได้แถลงผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า คดีที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอันอยู่ในหน้าที่และอำนาจของศาลปกครองนั้นมีปริมาณคดีเข้าสู่ศาลเพียงใด ขณะนี้ยังค้างการพิจารณาอยู่เพียงใด ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีประเด็นเรื่องกระบวนการยุติธรรมสิ่งแวดล้อม ศาลปกครองมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมสิ่งแวดล้อมอย่างไร มีความก้าวหน้าในการดำเนินงานเพียงใด

ศาลปกครองกับการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ศาลปกครองเป็นหน่วยงานหลักที่จะให้ความยุติธรรมกับประชาชน ซึ่งหัวใจหลัก คือ ทำอย่างไรกระบวนการยุติธรรมจะเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกยุติธรรมที่รวดเร็ว เสมอภาคให้ประชาชน ศาลปกครองควรปรับตัวเป็นแบบอย่างขององค์กรศาลที่เป็นระบบเปิด เป็นศาลของประชาชน เปิดเผยกระบวนการทำงานและมีช่องทางที่จะให้ข้อมูลข่าวสารต่อประชาชนให้มากที่สุด การจัดการคดีค้างพิจารณา ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่ประชาชนเดือดร้อน จากตัวเลขในรายงานพบว่ามีปริมาณคดีค้างประมาณ 27,000 กว่าคดี ควรให้ความสำคัญกับคดีเหล่านี้ ควรแยกว่าเป็นคดีค้างปกติ หรือเป็นคดีค้างที่มีปัญหา ควรพิจารณาเรื่องระยะเวลาในการพิจารณาคดี ซึ่งที่เหมาะสมไม่ควรเกิน ๒ ปี เพราะ ควรพิจารณาว่าคดีใดที่กระทบต่อประชาชนต้องพิจารณาเรื่องนั้นก่อน เช่น คดีที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม คดีที่เกี่ยวกับการเวนคืนที่ดิน หรือคดีที่ล่าช้าแล้วกระทบต่อประโยชน์ของประเทศชาติ

การทำงานเชิงรุกของศาลปกครอง ต้องมีการจัดการระบบที่ดีเพื่อป้องกันคดีขึ้นสู่ศาลให้น้อยลง การอบรมให้ความรู้ประชาชนศาลยังทำได้น้อย คดีใดที่หน่วยงานของรัฐทำผิดควรทำเป็นบรรทัดฐานเพื่อให้หน่วยงานอื่นศึกษาเป็นแนวปฏิบัติ อัตรากำลังของศาลปกครองในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเพียง ๒๖๗ คน ซึ่งส่งผลให้ตุลาการศาลปกครองมีปริมาณคดีที่ต้องรับผิดชอบต่อคนจำนวนมาก ซึ่งในการพิจารณาคดีปกครองต้องใช้ความรอบคอบรัดกุมและใช้เวลาค่อนข้างมาก จึงอยากทราบว่าปัจจุบันมีอัตรากำลังเป็นอย่างไร มีจำนวนตุลาการศาลปกครองเพิ่มขึ้นหรือไม่ มีการแก้ปัญหาเรื่องนี้อย่างไร ข้อเสนอของคณะกรรมการวุฒิสภาที่เคยเสนอเรื่องการพิจารณาคดีในวันหยุดราชการจะสามารถแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ได้หรือไม่ ต้องมีการแก้ไขระเบียบภายในของศาลปกครอง ได้นำไปพิจารณาหรือไม่ ระบบการประนีประนอม ศาลปกครองมีกระบวนการเพื่อลดการนำคดีขึ้นสู่ศาลปกครองมีผลสัมฤทธิ์เพียงใด มีการเตรียมบุคลากรและงบประมาณอย่างไร

การใช้เทคโนโลยี มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงานของศาลปกครองหรือไม่ เพียงใด ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการพิจารณา และติดตามคดี และในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่ศาลนำมาใช้เป็นแบบอย่างขององค์กรยุติธรรมอื่นในกระบวนการยุติธรรม

จากนั้น เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง (นายอดิโชค ผลดี) ได้ตอบชี้แจง สรุปได้ว่า

๑. การบริหารจัดการคดี มีการกำหนดกรอบระยะเวลาในการพิจารณา ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ คณะกรรมการบริหารศาลปกครองได้มีการตั้งคณะกรรมการเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา รวมทั้งเสนอมาตรการปรับปรุง และเสนอแนวทางการปฏิบัติในกระบวนการพิจารณาคดี มีการจัดทำโครงการความร่วมมือในการบริหารจัดการคดีค้ำคะสมระหว่างศาลปกครองชั้นต้น ซึ่งปัจจุบันยังดำเนินการต่อเนื่องมา ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ศาลได้ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของประชาชน และเจ้าหน้าที่ของศาล ภายใต้นโยบายงาน ได้ผล คนปลอดภัย ใส่ใจประชาชน มีมาตรการป้องกันโรค COVID-19 มีมาตรการ Work From Home ของบุคลากร ภายใต้นโยบายทุกที่คือที่ทำงานของศาล ประธานศาลปกครองสูงสุดมีนโยบายให้ตุลาการศาลปกครอง รับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มีการประชุมผ่านผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกเดือน ซึ่งจะมีคำแนะนำ และมีการเร่งรัดคดี มีการแบ่งประเภทคดี เป็นคดีทั่วไป คดีเร่งด่วน คดีสำคัญ และคดีสำคัญและเร่งด่วน เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการและติดตามคดี

๒. การพัฒนาระบบเทคโนโลยี มีการปรับปรุงห้องพิจารณา ห้องไต่สวน อิเล็กทรอนิกส์ มีระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งตั้งแต่ต้นกระบวนการตั้งแต่ยื่นฟ้อง การพิจารณาไต่สวน จนจบกระบวนการจะดำเนินการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการรับชำระค่าธรรมเนียมศาลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของผู้บริหารศาลปกครอง สำหรับห้องพิจารณา ห้องไต่สวน อิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-Courtrooms จะใช้การประชุมทางไกลผ่านจอภาพ มีระบบบันทึกภาพ และเสียงขณะการไต่สวนที่สามารถเรียกดูในภายหลังได้ ซึ่งคู่กรณีสามารถกำหนดสถานที่ที่สะดวก ได้ช่วยลดค่าใช้จ่ายของประชาชนและสอดคล้องกับช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19

๓. การประนีประนอม การระงับข้อพิพาทโดยวิธีการไกล่เกลี่ย มีคดีเข้าสู่กระบวนการ ๒๘๑ คดี ดำเนินการแล้วเสร็จ ๒๓๒ คดี อยู่ระหว่างการพิจารณา ๔๙ คดี ซึ่งกระบวนการดังกล่าวยังอยู่ในขั้นตอนเริ่มต้นซึ่งต้องมีการศึกษา และประเมินผล ซึ่งหากมีประเด็นที่ต้องแก้ไขจะได้ดำเนินการให้สอดคล้องต่อไป ศาลปกครองได้ให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนและบุคลากรของศาลเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทเพื่อให้กลไกระงับข้อพิพาทโดยการไกล่เกลี่ยเป็นประโยชน์ต่อประชาชนต่อไป

๔. การทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป การพิจารณาคดี นอกเวลาราชการ ตามข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญของวุฒิสภานั้น ศาลปกครองได้มีการเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ทั้งสิ้น ๑๔ ครั้ง ประเด็นเรื่องการนำผลการประชุมใหญ่ของตุลาการศาลปกครองสูงสุดมาใช้แนวทางการบริหารจัดการคดีปกครอง ที่ผ่านมามีการประชุมใหญ่ไปแล้ว ๑๔๕ เรื่อง มีการวางแนวทางในเรื่องต่าง ๆ เพื่อเป็นบรรทัดฐานในการอ้างอิงในการพิพากษาคดีปกครองในเรื่องประเภทเดียวกัน มีการเผยแพร่ในระบบอินเทอร์เน็ตของศาลปกครอง

การเร่งรัดคดีที่ค้างพิจารณา โดยพิจารณาคดีนอกเวลาราชการ แนวปฏิบัติที่ผ่านมา ตุลาการศาลปกครองก็มีการพิจารณาคดีนอกเวลาราชการอยู่เป็นประจำ รวมทั้งเรื่องกำหนดค่าตอบแทนอื่นให้ตุลาการ ตามข้อสั่งเกตของคณะกรรมการวิสามัญของวุฒิสภานั้น ต้องให้อำนาจศาลในการไต่สวน หรือนั่งพิจารณาคดี หรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอื่น ต้องมีการศึกษาให้รอบคอบ และใช้งบประมาณที่เหมาะสม สำนักงานจึงขอรับข้อเสนอแนะไปเสนอผู้บริหารศาลปกครองต่อไป

๕. การกำหนดหัวข้อการประเมินผลสัมฤทธิ์จากการเบิกเบี้ยประชุม ของข้าราชการตุลาการที่เข้าร่วมการประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด นั้น ที่ประชุมใหญ่มีอำนาจที่จะพิจารณาคดีที่สำคัญในที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุด อยู่แล้วตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายและระเบียบที่กำหนดไว้ ซึ่งประธานศาลปกครองสูงสุดให้ความสำคัญกับการเร่งรัดพิจารณาคดี มีการกำหนดให้มีการประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเดือนละ ๔ ครั้ง เพื่อลดปริมาณคดีที่ยังค้างการพิจารณาอยู่ได้ โดยมีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีมาตรฐานด้านการกำหนดเรื่องความลับตามข้อกำหนด ทั้งนี้ สำนักงานจะรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมของข้าราชการตุลาการที่เข้าร่วมการประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามข้อสั่งเกตของคณะกรรมการวิสามัญของวุฒิสภาต่อไป โดยจะนำเสนอในรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ต่อไป

๖. การปรับแผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปี เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และสาระสำคัญของแนวทางการพัฒนาตามแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ และสาระสำคัญตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ฉบับปรับปรุง) สำนักงานศาลปกครองจะเร่งรัดในการบริหารจัดการคดีโดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ จะนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการประชาชน ซึ่งในการจัดทำแผนแม่บทศาลปกครอง ในระยะยี่สิบปีมีรายละเอียด แผนการขับเคลื่อนกิจกรรมการปฏิรูปประเทศที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งมีเนื้อหามาก จึงขอนำส่งเป็นเอกสารต่อสมาชิกวุฒิสภาที่ซักถาม และคณะกรรมการที่พิจารณาศึกษารายงานฉบับนี้

สำหรับประเด็นเรื่องการทำงานเชิงรุกของศาลปกครอง ภาพรวมศาลปกครองมีการวางหลักกฎหมายปกครองเป็นบรรทัดฐาน มีการแจ้งเวียนคำวินิจฉัยศาลปกครองไปยังหน่วยงานภาครัฐ เพื่อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติของส่วนงานต่าง ๆ ของรัฐ ที่เป็นประโยชน์ มีการเสนอแนวทางไปยังคณะรัฐมนตรี แต่เนื่องจากยังไม่เข้าหลักเกณฑ์การเสนอเรื่องเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีจึงไม่ได้รับการพิจารณา แต่ศาลปกครองได้ส่งแนวปฏิบัติดังกล่าวไปยังกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่มีประเด็นในคดี มีการจัดอบรมผ่านเว็บไซต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการดำเนินการเชิงป้องกัน และประหยัดงบประมาณได้ และตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

ประเด็นเรื่องอัตรากำลัง มีจำนวนน้อย เพราะการบรรจุและการคัดสรรนั้นมีมาตรฐาน เนื่องจากผู้พิพากษานั้นต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐาน สำหรับประเด็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะอื่น ๆ สำนักงานจำขอรับไปพิจารณาต่อไป

ที่ประชุมพิจารณารับทราบ

๕.๔ รายงานประจำปี ๒๕๖๒ ของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
(ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๖)
 (เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๔)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณารายงานประจำปี ๒๕๖๒ ของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยได้มีกรรมการผู้จัดการธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (นายรักษ์ วรกิจโกศาทร) กับคณะ เป็นผู้นำเสนอรายงานต่อที่ประชุมวุฒิสภา

จากนั้น คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง ซึ่งประธานวุฒิสภามอบหมายให้พิจารณาศึกษารายงานดังกล่าว โดยรองประธานคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง คนที่สี่ (นายลักษณะ วจนนวนวิช) ได้แถลงผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุม สรุปลงได้ว่า ธสน. เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐบาล อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง และจัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจอันเป็นการส่งเสริมการส่งออก การนำเข้า และการลงทุนเพื่อพัฒนาประเทศด้วยการให้สินเชื่อเพื่อการลงทุน ค้ำประกัน รับประกันความเสี่ยง และบริการจำเป็นอื่น ๆ ที่เอื้อต่อการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ ธสน. สามารถประกอบธุรกิจได้ทุกประเภทภายใต้กรอบแห่งกฎหมายเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์อื่น ยกเว้น การรับฝากเงินจากประชาชนทั่วไป และจากการที่คณะกรรมการได้พิจารณารายงานประจำปี ๒๕๖๒ ของ ธสน. แล้ว เห็นว่า ธสน. ได้ประกอบธุรกิจตามพันธกิจที่กำหนดไว้ในกฎหมาย รวมทั้งได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์กร การกำกับดูแลกิจการที่ดี และการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้เป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ เป้าหมายด้านเศรษฐกิจและสังคม ธสน. สามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมายได้ทั้ง ๓ ตัวชี้วัด เป้าหมายด้านการดำเนินการ ธสน. สามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมายได้ ๒ ตัวชี้วัด และไม่บรรลุเป้าหมาย ๒ ตัวชี้วัด เป้าหมายด้านลูกค้า ธสน. สามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมายได้ทั้ง ๒ ตัวชี้วัด ส่วนผลการดำเนินงานด้านสินเชื่อ ธสน. มียอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๒ และมีกรอบอนุมัติวงเงินสินเชื่อใหม่ให้แก่ผู้ประกอบการ

และนักธุรกิจไทยในต่างประเทศลดลงร้อยละ ๒๐.๙ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ ส่งผลให้มีวงเงินสินเชื่อสะสมที่อนุมัติจนถึงสิ้นปี ๒๕๖๒ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙.๔ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ โดยเป็นวงเงินสินเชื่อสะสมที่สนับสนุนการส่งออกการลงทุน เพื่อขยายกำลังการผลิตโครงการลงทุนในประเทศ จำนวน ๒๐๖,๒๐๔ ล้านบาท และวงเงินสินเชื่อที่สนับสนุนการลงทุนไทยในต่างประเทศ จำนวน ๙๒,๓๖๗ ล้านบาท นอกจากนี้ ผลการดำเนินงานด้านรับประกัน ธสน. ได้พัฒนาบริการประกันหลายรูปแบบ ทั้งบริการประกันการส่งออก ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว รวมทั้งการบริการประกันความเสี่ยงการลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปกป้องความเสี่ยงด้านการค้าและการลงทุนไทยในต่างประเทศ ทำให้มีมูลค่าการส่งออกภายใต้การรับประกันการส่งออกระยะสั้นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๒.๕ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ โดยรายได้เบี้ยประกันภัยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๔.๖ คิดเป็น ๑๕๓ ล้านบาท ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๒ ธสน. ได้อนุมัติค่าใช้จ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ส่งออกมูลค่ารวม ๒๓๖ ล้านบาท

ในการนี้ คณะกรรมการได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับผลประกอบการเชิงกำไร สรุปได้ว่า ในปี ๒๕๖๒ ธสน. มีผลการดำเนินงานด้านสินเชื่อและรับประกันที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่รายได้สุทธิกลับเพิ่มขึ้นไม่มาก รวมทั้งมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้นมาก ส่งผลให้กำไรสุทธิลดลงเหลือเพียง ๕๐๗ ล้านบาท คณะกรรมการจึงขอให้ ธสน. ชี้แจงเหตุผลและแนวทางในการควบคุมค่าใช้จ่ายดังกล่าว นอกจากนี้ การดำเนินงานด้านธุรกิจรับประกันความเสี่ยงของ ธสน. มีการขยายตัวและสอดคล้องกับกฎหมาย แต่ ธสน. กลับมีรายได้เบี้ยประกันภัยเพียง ๑๕๓ ล้านบาท รวมทั้งต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้กับลูกค้าซึ่งเป็นผู้ส่งออก จำนวน ๒๓๖ ล้านบาท ส่งผลให้มี Lost Ratio ในอัตราส่วน ๑๕๔ : ๑ ซึ่งอัตราส่วนดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อ ธสน. ในระยะต่อไป คณะกรรมการจึงขอให้ ธสน. ชี้แจงเหตุผลและแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว พร้อมทั้งเสนอให้ ธสน. ตรวจสอบด้วยว่า ยังมีปัญหา อุปสรรค หรือข้อขัดข้องใดที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการสนับสนุนลูกค้าหรือ Supply Chain ของลูกค้า รวมทั้งพิจารณาแนวทางการขยายขอบเขตการดำเนินการด้านการรับประกันความเสี่ยงเพื่อให้ ธสน. สามารถส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการ ผู้ส่งออก นักลงทุน ตลอดจน Supply Chain ที่เกี่ยวข้องให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มลูกค้าดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยนำเสนอเพื่อแก้ไขปรับปรุงกฎกระทรวงที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับประกันความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงในปัจจุบันและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ต่อไป

ภายหลังที่คณะกรรมการได้แถลงผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า ธสน. เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจ กล่าวคือ กฎหมายจัดตั้งได้กำหนดให้ ธสน. มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมการส่งออกและนำเข้า โดยจะต้องเป็นการส่งเสริมการส่งออกและนำเข้าเพื่อการพัฒนาด้วย โดยปัจจุบัน ธสน. ได้ให้การสนับสนุน SMEs ประมาณร้อยละ ๘๐ ของจำนวนลูกค้าทั้งหมด ซึ่ง ธสน. ควรเพิ่มการ

สนับสนุนลูกค้า SMEs ที่เป็นผู้ส่งออกให้มากขึ้น เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไปไม่สามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ SMEs เติบโตและพัฒนาต่อไป รวมทั้งจะได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจด้วย

จากนั้น กรรมการผู้จัดการ ธสน. (นายรัชช์ วรกิจโกคาทร) ได้ตอบชี้แจง สรุปได้ว่าการที่ ธสน. มีกำไรสุทธิลดลงเหลือเพียง ๕๐๗ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๒ นั้น เนื่องจากเพื่อนในประเทศลาวที่ ธสน. ให้การสนับสนุนตามโครงการร่วมทุนนั้น ได้รับความเสียหาย ส่งผลให้ ธสน. ต้องจ่ายเงินสำรองหนี้สงสัยจะสูญ ประมาณ ๑,๔๐๐ ล้านบาท แต่อย่างไรก็ตาม ณ สิ้นเดือนสิงหาคม ๒๕๖๔ ธสน. ได้กลับมา มีผลกำไรสุทธิประมาณ ๑,๐๒๒ ล้านบาท แล้ว นอกจากนี้ ประเทศไทย มี SMEs ประมาณ ๓ ล้านราย แต่มี SMEs ที่เปลี่ยนมาเป็น Global Exporter ได้ประมาณ ๓ หมื่นราย ประกอบกับ ธสน. มีเปียประกันภัยสะสมอยู่ประมาณ ๓ พันล้านบาท และต้องมีการจ่ายเงินเพื่อสร้างผู้ประกอบการให้เป็น Global Exporter ประมาณ ๑,๓๓๔ ล้านบาท คิดเป็น Lost Ratio ร้อยละ ๓๘.๙ ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ต่ำกว่าธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าของประเทศในแถบอาเซียนทั้งหมด ทั้งนี้ ธสน. ได้มีนโยบายที่จะเพิ่มจำนวนของ SMEs ที่ปรับเปลี่ยนมาเป็น Global Exporter ให้ได้มากขึ้นไม่ต่ำกว่า ๑ แสนราย จากเดิมมีจำนวนประมาณ ๓ หมื่นราย โดย ธสน. จะปรับเปลี่ยนวิธีการสนับสนุน SMEs ด้วยการเพิ่มความรู้อ่อนเติมเงิน พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือทุนไทยที่อยู่นอกประเทศให้สามารถเติบโตได้ด้วย เพื่อให้ประเทศไทยพัวพันกับต่างประเทศที่มีรายได้ปานกลาง

ที่ประชุมพิจารณารับทราบ

๕.๕ รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๓ และรายงานของผู้สอบบัญชี และรายงานการเงินของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน (สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓) (ตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐)
(เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๔)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณารายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๓ และรายงานของผู้สอบบัญชี และรายงานการเงินของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน (นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต) กับคณะ ได้เข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุมวุฒิสภา

จากนั้น คณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญได้นำเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุม โดยรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง (พลเอก พิสิทธิ์ สิทธิสาร) ได้นำเสนอผลการพิจารณาศึกษารายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๓ สรุปได้ว่า คณะกรรมการได้มีการพิจารณาศึกษาถึงความเชื่อมโยงการทำงานของยุทธศาสตร์ระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเปรียบเทียบถึงความแตกต่างของผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ และ ๒๕๖๓ ที่เกี่ยวกับงบประมาณ การบริหารทรัพยากรบุคคล และสถิติ ผลการดำเนินงานเรื่องร้องเรียน มีการวิเคราะห์ให้เห็นถึงการจัดอัตรากำลังในส่วนของกลุ่มสอบสวนและนิติการ กับกลุ่มสนับสนุน ควรมีการจัดสรรอัตรากำลังให้เหมาะสมกับภาระงานและเป้าหมายขององค์กร ผลการแก้ไขปัญหาหรือดำเนินการตามที่ได้รับข้อสังเกตหรือคำแนะนำจากวุฒิสภา

ในการนี้ คณะกรรมการได้มีข้อสังเกต สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ ของปีก่อนหน้า และปีที่รายงาน มิได้บ่งบอกข้อมูลสำคัญอื่น ๆ ที่น่าจะเป็นประโยชน์ ควรมีการขยายความในส่วนของกิจกรรมรายย่อยหรือแผนปฏิบัติการที่จะแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องของการดำเนินการตามงบประมาณที่ได้รับ ความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดินกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทย่อย และแผนปฏิรูปประเทศ องค์กรจะต้องขับเคลื่อนและต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่สูงขึ้นในระดับยุทธศาสตร์ชาติ

การจัดทำแผนแม่บทด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แผนเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ควรสอดคล้องทั้งงบประมาณ แผนงาน และการใช้ทรัพยากรบุคคล โดยให้ความสำคัญต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ภายใต้กรอบเวลา รวมทั้งเห็นถึงความสำคัญของพนักงานสอบสวนและนิติกรที่จะเป็นส่วนสำคัญในการแก้ปัญหาเรื่องร้องเรียนที่ค้างค้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพโยกย้ายเทคโนโลยีมาประยุกต์ ระบบบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนหรือระบบ CIM ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างไร โดยเฉพาะจำนวนตัวเลขเชิงปริมาณของเรื่องร้องเรียนเมื่อเปรียบเทียบกับอดีต ควรมีการวางแผนระยะยาว นำเสนอข้อมูลโครงการที่ชัดเจน ขอบเขต ระยะเวลา และเป้าหมายที่วัดผลได้ซึ่งจะทำให้การดำเนินการต่อเนื่อง รวมถึงการสื่อสารให้ประชาชนได้ทราบ และเลือกใช้ช่องทางที่สะดวก รวดเร็ว ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เรื่องร้องเรียนมีความซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงาน ควรให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์ขั้นตอนการดำเนินงานทั้งระบบ เพื่อนำไปสู่การจัดทำขั้นตอนการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานของรัฐให้มีความชัดเจน และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการทำงานเกิดความสะดวก รวดเร็ว การแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่อง มิใช่การแก้ไขปัญหาในเชิงระบบอย่างแท้จริง ควรให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์ถึงขั้นตอนและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนเชิงระบบ

การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของผลการดำเนินงานภายใต้กรอบแนวคิดการก้าวสู่การเป็นระบบราชการ ๔.๐ ดังนั้น จึงควรแสดงข้อมูลแผนงานทั้งระบบและผลการดำเนินงานที่ได้ปฏิบัติตามแผนงานไว้ด้วย ด้านการดำเนินการตามพันธกรณีในประเทศและต่างประเทศ ควรให้ความสำคัญต่อการกำหนดเป้าหมายที่จะเกิดประโยชน์สูงสุด รายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงิน สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ค่าใช้จ่ายโดยรวมในปี ๒๕๖๓ เพิ่มขึ้นไม่มากเมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๒ เนื่องจากปี ๒๕๖๓ เกิดการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ การเสนอรายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๓ ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินที่ส่งมายังวุฒิสภานั้น แม้ว่าส่งตามกำหนดเวลา แต่มิได้ส่งรายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงินปีปัจจุบันมาให้แต่เป็นงบการเงินที่ สดง. ยังไม่ได้รับรอง ดังนั้น เพื่อให้การวิเคราะห์มีความเป็นปัจจุบันภายในกรอบระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด องค์กรควรมีการทบทวนระยะเวลาดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนที่จะทำให้การส่งรายงานประจำปีมีความทันสมัย ถูกต้อง รวดเร็ว และเกิดประโยชน์มากที่สุด

ภายหลังที่คณะกรรมการได้แถลงผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า มาตรการความปลอดภัยทางน้ำ กรณีเรือพินิกส์ล่มที่จังหวัดภูเก็ต ได้ดำเนินการหรือมีมาตรการอย่างไรซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวและความปลอดภัย ปัญหาทะเลสาบสงขลาตตะกอนตื้นเขิน ซึ่งเกิดจากการทำประมงผิดกฎหมาย วางโพงพาง หรือไซนั่ง กีดขวางร่องทางเดินเรือทำให้ไม่สามารถเดินเรือได้ตลอดเวลา และไม่สามารถขุดลอกตตะกอนได้ รวมถึงการแก้ไขปัญหาประมงผิดกฎหมายที่ขาดการรายงานและเฝ้าระวังควบคุม ทั้งนี้ ควรที่จะมีข้อมูลเกี่ยวกับสนธิสัญญา หรือข้อตกลงที่ได้ทำไว้ระหว่างประเทศที่ประเทศไทยจะต้องออกกฎหมายภายในเพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลงดังกล่าว

จากนั้น ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน (นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต) ได้ตอบชี้แจง สรุปได้ว่า ผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอรับทุกประเด็นปัญหาที่ที่ประชุมได้เสนอ ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญของภารกิจผู้ตรวจการแผ่นดิน ขณะนี้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ระหว่างการทำแผนยุทธศาสตร์ ฉบับที่ ๕ (ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยจะรับข้อเสนอแนะดังกล่าวไปปรับปรุงเข้ากับแผนยุทธศาสตร์สำนักงานสำหรับแผนงานประจำปีนั้นจะให้ความสำคัญเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนปฏิรูปประเทศ ซึ่งทุกงานจะเชื่อมโยงกันและจะเน้นให้มีความชัดเจนมากขึ้น ด้านทรัพยากรบุคคลจะทำความเข้าใจกันไปกับการพัฒนาระบบงาน แผนยุทธศาสตร์สำนักงาน ๕ ปี และแผนแม่บทเฉพาะด้าน รวมทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อช่วยการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานระบบบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนให้สะดวกมากยิ่งขึ้นมุ่งสู่สำนักงานอัตโนมัติ สำหรับความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องนั้น มุ่งเน้นไปในเรื่องของการแก้ปัญหาให้ประชาชนเป็นสำคัญ โดยเน้นความร่วมมือกับหน่วยงานปรึกษาหารือร่วมกัน โดยคำนึงถึงศักยภาพและข้อจำกัดของหน่วยงานที่รับไปปฏิบัติว่าอยู่ในวิสัยที่

ปฏิบัติและแก้ไขได้หรือไม่ สำหรับความคืบหน้าเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยทางน้ำ ได้ดำเนินการโดยการเน้นไปที่การแจ้งเตือนกับผู้ประสพภัยและภัยที่กำลังจะมาถึง โดยได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจเรื่องการส่งข้อมูลข่าวสารผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่กับภาคเอกชน กรณีปัญหาทะเลสาบสงขลา ที่มีการทำประมงผิดกฎหมาย ตะกอนตื้นเขิน ขณะนี้อยู่ระหว่างการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยได้มีการพิจารณาใน ๒ มิติ ได้แก่ มิติด้านนโยบายโดยการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาทะเลสาบสงขลา และมิติด้านปัญหาความตื้นเขิน น้ำเสียจากชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรม และการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนของแก้ไขปัญหาประมงผิดกฎหมายอยู่ระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริงซึ่งจะได้เชิญผู้ประกอบการประมง หน่วยงานภาครัฐ ผู้ได้รับผลกระทบ และผู้ที่เกี่ยวข้องหารือกันต่อไป

ที่ประชุมพิจารณารับทราบ

๕.๖ รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
(ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐)
(เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันจันทร์ที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๔)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณารายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้มีประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์) และกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นายวสันต์ ภัยหลีกลี้) กับคณะ ได้เข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุมวุฒิสภา

จากนั้น คณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้รับมอบหมายจากประธานวุฒิสภาให้พิจารณาศึกษารายงานดังกล่าว โดยประธานคณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ (นายก้านรงค์ จันทิก) และรองประธานคณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง (นายกิตติ วะสีนนท์) ได้แถลงผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุม สรุปได้ว่าการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความอิสระสุจริต โดยปราศจากอคติทั้งปวง และสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการธำรงรักษาไว้ซึ่งสิทธิและเสรีภาพของประชาชนให้มากที่สุด นอกจากนี้ คณะกรรมการสิทธิฯ ได้ตั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะในประเด็นบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑.๑ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๗ (๔) ไม่สอดคล้องกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามหลักการปารีส ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิฯ ในประเด็นนี้ คือ ไม่เป็นเหตุให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขาดความเป็นอิสระ และไม่ขัดกับหลักการปารีส

๑.๒ หลักเกณฑ์ในการดำเนินการไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทในด้านสิทธิมนุษยชน ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิฯ ในประเด็นนี้ คือ ควรนำประเภทของสิทธิมนุษยชนมาประกอบการพิจารณา อาทิเช่น สิทธิชุมชนหรือสิทธิพลเมือง เป็นต้น

๒. ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประสิทธิภาพ

๒.๑ การเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิฯ ในประเด็นนี้มีดังนี้

(๑) ควรเพิ่มเติมการเผยแพร่หรือการประชาสัมพันธ์หรือการดำเนินงานให้ประชาชนเข้าใจ บทบาท หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มากยิ่งขึ้น

(๒) ควรสร้างเครือข่ายการดำเนินงานกับภาคส่วนต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพ ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนและภาคประชาสังคม และสื่อมวลชนโดยเฉพาะควรพิจารณา มอบรางวัลสำหรับสื่อมวลชน

๒.๒ การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิฯ ในประเด็นนี้มีดังนี้

(๑) ควรเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนให้ประชาชนรับรู้และตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและการละเมิดสิทธิมนุษยชน

(๒) ควรให้ความสำคัญกับปัญหาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เช่น ปัญหาการใช้เครื่องพันธนาการแก่เด็กและเยาวชนหรือปัญหาความเหลื่อมล้ำหรือปัญหาที่ดินทำกินหรือปัญหาการคุ้มครองเด็กในการชุมนุมทางการเมือง

๒.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิฯ ในประเด็นนี้มีดังนี้

(๑) การออกแถลงการณ์กรณีการชุมนุมทางการเมือง ควรให้ประชาชนและผู้ชุมนุมทราบถึงขอบเขตการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด

(๒) ควรชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีที่ไม่มีการกระทำ ละเลยการกระทำ หรือยุติเรื่องการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

(๓) พิจารณาจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในพื้นที่ภาคอื่น นอกเหนือจากการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในพื้นที่ภาคใต้ ณ จังหวัดสงขลา

๒.๔ การประเมินผลภาครัฐราชการแบบบูรณาการ (GES) ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในประเด็นนี้ มีดังนี้

(๑) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ควรกำหนดระดับค่าเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินผลให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

(๒) การรายงานครั้งต่อ ๆ ไป ควรมีการเปรียบเทียบผลการประเมินระหว่างปีงบประมาณที่รายงานกับปีงบประมาณที่ผ่านมา เพื่อให้ทราบพัฒนาการในการนำระบบดังกล่าวมาดำเนินการด้วย

๒.๕ การเข้าถึงเอกสารรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในประเด็นนี้ คือ ควรจัดทำเอกสารในรูปแบบที่ผู้พิการทางการมองเห็นสามารถเข้าถึงได้ด้วย

๓. ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีถัดไป มีดังนี้

๓.๑ ควรจัดทำทสรุผู้บริหารให้กระชับ เข้าใจง่าย โดยเลือกเฉพาะหัวข้อที่สำคัญ และจำเป็น

๓.๒ แผนผังความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้มีความชัดเจน รวมทั้งควรปรับยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้วยและควรมีการเปรียบเทียบงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อย่างน้อย ๕ ปี

๓.๓ ควรเพิ่มเติมการดำเนินงานและสัมฤทธิ์ผลในการดำเนินงานที่ทำร่วมกับหน่วยงานระดับพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้น

๓.๔ ควรพิจารณาในประเด็นเรื่องการใช้จ่ายเงินสะสมให้มีความโปร่งใสมากที่สุด

ภายหลังที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้แถลงผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ควรมีการสำรวจหรือศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิเช่น เรื่องการทรมาน การล่ามโซ่หรือการช็อตไฟฟ้าผู้ต้องขัง ถือว่าเป็นปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนอีกประเภทหนึ่ง รวมทั้งควรจัดทำองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชนได้อย่างง่ายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ประเทศไทยควรมีการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการห้ามเลือกปฏิบัติรวมทั้งการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการวินิจฉัยเกี่ยวกับกรณีของการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อขัดแย้งทางการเมือง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องวินิจฉัยด้วยความเป็นกลางโดยปราศจากอคติเพื่อป้องกันปัญหาในการละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ควรวิเคราะห์ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนแบบองค์รวม โดยเฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับเรื่องสิทธิในกระบวนการยุติธรรมให้มีความครอบคลุมในทุกกระบวนการเพื่ออำนวยความสะดวกและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพให้กับประชาชนมากที่สุด รวมทั้งควรวิเคราะห์ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะด้านสิทธิเด็กแบบองค์รวมเพื่อป้องกันปัญหาเด็กถูกทำร้ายร่างกายหรือถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลใกล้ชิด นอกจากนี้ควรคำนึงถึงปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อมด้วย

สำหรับปัญหาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องตระหนักถึงสิทธิในด้านการรักษาพยาบาลของประชาชนเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการรักษาพยาบาลและเข้าถึงวัคซีนให้มากที่สุด และหน่วยงานราชการไม่ควรแสวงหาประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับด้านสิทธิมนุษยชนจากประชาชน นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าในความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างโดดเด่น การดำเนินงานเชิงรุกควรที่จะต่อยอดเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง เป็นประโยชน์ในวงกว้าง ทำอย่างไรจะให้เกิดการสนับสนุน เสริมสร้าง สิทธิมนุษยชนทั้งองค์ภาพเพื่อให้ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ที่ดี

จากนั้น ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์) และกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นายวสันต์ ภัยหลีกลี้) ได้ตอบชี้แจง สรุปได้ว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีการทำงานที่เป็นอิสระ กล่าวหาญ เทียงธรรม ไม่มีอคติ โดยจะต้องหาทางออกให้กับสังคมโดยมุ่งเน้นความรวดเร็ว เป็นธรรมแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างอย่างเป็นระบบโดยทำงานร่วมกับภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม ภายใต้กฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและกฎหมายต่างประเทศด้วยการส่งเสริมวัฒนธรรม ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพ ภายใต้กระบวนการกฎหมาย ปัจจุบันคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีการทำงานทั้งเชิงรับและเชิงรุก โดยได้มีการยกเรื่องบางเรื่องขึ้นมาพิจารณา เพื่อตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อประสานความคุ้มครองแก้ไขปัญหาและทำนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างมากยิ่งขึ้น สิ่งที่สำคัญ คือ การส่งเสริม ปลูกฝังวัฒนธรรมสิทธิมนุษยธรรมเคารพหวงแหนสิทธิของตนเอง และไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น สำหรับเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง (ดินแดง) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เข้าไปดำเนินการตรวจสอบเชิงรุกโดยได้ลงพื้นที่เกิดเหตุและได้มีข้อเสนอแนะเบื้องต้นและมีการนำเสนอมุมมองอย่างกว้างขวาง มีการทำงานในเชิงป้องกันเกี่ยวกับสิทธิเด็กซึ่งต้องรับฟังปัญหาอย่างรอบด้าน เป็นกลางและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย

ที่ประชุมพิจารณารับทราบ

จากนั้น ประธานของที่ประชุม ได้แจ้งขอเลื่อนระเบียบวาระการประชุมที่เหลือออกไปพิจารณาในสมัยประชุมหน้า และได้แจ้งผลการดำเนินงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภามัยสามัญประจำปี ครั้งที่หนึ่ง ระหว่างวันที่ ๒๒ พฤษภาคม - ๑๘ กันยายน ๒๕๖๔ สรุปได้ว่า มีการประชุมวุฒิสภาทั้งสิ้น จำนวน ๑๙ ครั้ง ใช้เวลาในการประชุมทั้งสิ้น ๑๑๔ ชั่วโมง ๕๐ นาที โดยประมาณ ใช้เวลาในการปรึกษาหารือ ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๘ ใช้เวลา ๕ ชั่วโมง ๒๐ นาที และมีผลการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้

ผลการดำเนินงานด้านกฎหมาย

๑. พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ	จำนวน	๗	ฉบับ	โดย
วุฒิสภาเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร	จำนวน	๔	ฉบับ	
วุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติม รอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา	จำนวน	๑	ฉบับ	
อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ	จำนวน	๒	ฉบับ	
๒. พิจารณาอนุมัติพระราชกำหนด	จำนวน	๓	ฉบับ	

ผลการดำเนินงานด้านกระทู้ถาม

มีกระทู้ถามที่รับมาดำเนินการ	จำนวน	๓๙	กระทู้	แยกเป็น
๑. กระทู้ถามเป็นหนังสือ	จำนวน	๓๓	กระทู้	
เป็นกระทู้ถามที่ขอให้ตอบในที่ประชุม	จำนวน	๒๗	กระทู้	
- ตอบแล้ว	จำนวน	๗	กระทู้	
- ค้างตอบ	จำนวน	๑๕	กระทู้	
- ขอลอน	จำนวน	๕	กระทู้	
เป็นกระทู้ถามที่ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา	จำนวน	๖	กระทู้	
- ตอบแล้ว	จำนวน	๒	กระทู้	
- รอตอบ	จำนวน	๔	กระทู้	
๒. กระทู้ถามด้วยวาจา	จำนวน	๖	กระทู้	
- ตอบแล้ว	จำนวน	๑	กระทู้	
- ตกไป	จำนวน	๕	กระทู้	

ผลการดำเนินงานด้านอื่น ๆ

๑. พิจารณาเลือกหรือให้ความเห็นชอบบุคคลให้ดำรงตำแหน่งใด ๆ	
ตามบทบัญญัติ ของรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่น	จำนวน ๘ องค์กร แยกเป็น
- ดำเนินการแล้วเสร็จ	จำนวน ๖ องค์กร
- อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการสามัญ	
เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ฯ	จำนวน ๒ องค์กร
๒. พิจารณารายงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศ	
และการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ	จำนวน ๔ ฉบับ
๓. พิจารณารายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ	จำนวน ๒๑ ฉบับ
๔. พิจารณารายงานประจำปีหรือรายงานอื่นของหน่วยงาน	
หรือองค์กรต่าง ๆ	จำนวน ๑๕ ฉบับ
๕. พิจารณาญัตติ	จำนวน ๒ ฉบับ

หลังจากนั้นประธานของที่ประชุมได้มอบหมายให้เลขาธิการวุฒิสภาอ่านพระบรมราชโองการประกาศพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง พ.ศ. ๒๕๖๔ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๔ และกล่าวปิดประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

สำนักงานการประชุม
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา